

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Linguistica XI (2016)

ISSN 2083-1765

Ewa Zmuda

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Badania nad imionami zakonnymi

Słowa kluczowe: onomastyka, antroponimia, antroponimia religijna, imiona zakonne

Key words: onomastics, anthroponymy, religious anthroponymy, religious names

Wprowadzenie

Badania nad antroponimią polską mają długą i niezwykle bogatą tradycję. Spośród nazw osobowych imiona są najchętniej opracowywanym materiałem przez badaczy, dlatego coraz trudniej znaleźć obszar do badań nad imiennictwem, o którym napisano do tej pory niewiele i który wymaga dopiero całościowych, pogłębionych analiz. Jak się jednak okazuje, wciąż jest to możliwe, takim bowiem działem polskiej antroponimii jest na przykład imiennictwo zakonne.

Imiona zakonne stanowią część antroponimii religijnej, w której zajmują dość istotne miejsce – zwłaszcza jeśli mówimy o polskim onomastykonie religijnym – chociażby z powodu liczby tych imion, a także znaczenia instytucji religijnych w naszej kulturze¹.

Obecny stan badań nad imionami zakonnymi

W dotychczasowej literaturze onomastycznej pojawiło się kilka pojedynczych tekstów traktujących o imiennictwie zakonnym. W większości są to artykuły przedstawiające analizę materiałową, stanowią więc one prezentację grupy imion z wybranego zakonu (męskiego lub żeńskiego).

Jeżeli chodzi o badania nad żeńskimi imionami zakonnymi, to należy wymienić następujące publikacje: imiona siostr franciszkanek z XIX i XX wieku – i ich kultowe i kulturowe znaczenie – a także imiona klarysek opisała Łucja Maria Szewczyk (2000a i 2000b); Ewa Wolnicz-Pawłowska i Małgorzata Borkowska przedmiotem swej publikacji uczyniły imiona ormiańskich benedyktynek we Lwowie (2000); Maria Czaplicka-Jedlikowska przeanalizowała imiona siostr zmartwychwstanek poznańskich pod kątem preferowanych wartości w wyborze imienia (2008); Ewa

¹ Liczba zakonów w naszym kraju i ich członków na przestrzeni wieków sprawiają, że liczba onimów wymagających opisu jest bardzo duża. Z jednego tylko zakonu męskiego – karmelitów bosych – odnotowałam z dwóch ostatnich wieków ponad tysiąc jednostek. Liczba wszystkich zgromadzonych przeze mnie imion zakonnych sięga kilku tysięcy.

Zmuda (Wieczorek) przebadła imiona karmelitanek od Dzieciątka Jezus z XX wieku (2010) oraz imiona karmelitanek bosych², koetek i augustianek – w perspektywie diachronicznej (2015a), opisała również funkcjonowanie imienia *Maria* jako zakonnego na podstawie zebranych jednostek nazewniczych z dziewiętnastu żeńskich zakonów (2015b). Dwa ostatnie z wymienionych tekstów autorki zawierają również rozważania teoretyczne, między innymi nad funkcją imion zakonnych, ich kwalifikacją kategoriałną czy motywacją. Szczególnie ważnym artykułem traktującym o imionach zakonnych jest tekst Stanisławy Sochackiej *Imiennictwo żeńskich zgromadzeń zakonnych* (2003), w którym na kanwie analizy materiałowej autorka wskazuje także wiele istotnych kwestii teoretycznych dotyczących żeńskich imion zakonnych.

Odnosnie do męskich imion zakonnych do tej pory powstały opracowania: Lili Citko, dotyczące imion oo. bazylianów z Supraśla z XVII wieku (2000) oraz imion mnichów ławry Supraskiej (1999); tekst Stanisławy Sochackiej, prezentujący analizę językowo-kulturową imiennictwa ojców franciszkanów Prowincji Świętej Jadwigi we Wrocławiu³, oraz artykuł Ewy Zmudy (Wieczorek) o imionach karmelitów bosych z krakowskiej prowincji (2011).

Informacje o imionach zakonnych są ponadto rozproszone w innych pracach naukowych. Pojawiają się one zwłaszcza przy opisie takich zagadnień jak na przykład przyjęcie nowego imienia; zwykle zwraca się wówczas uwagę, że taka zmiana jest odbiciem gruntownej przemiany życia, a ma ona z pewnością miejsce po wstąpieniu do zakonu. Maria Malec pisze, że zwyczaj zmiany imienia „symbolizuje zmianę głębszą, człowiek inaczej nazywany staje się innym człowiekiem. W chrześcijaństwie przeświadczenie to, jak i zwyczaj, ma zapewne swoje źródło w Biblii [...] Bardziej radykalna jest zmiana imienia związana z wstąpieniem do zakonu” (Malec 2005: 115) (por. także np. Bystron 1938: 51–53; Zawodzińska-Bukowiec 2014: 87–94; Zmuda 2015b: 138–139). Również naukowe rozważania na temat pseudonimu polskiego zawierają pewne wzmianki na temat imion zakonnych. Część badaczy zalicza imiona zakonne do grupy pseudonimów, inni przeciwnie, z ewentualnym wyodrębnieniem tych jednostek, które stanowią podpis pod dziełem literackim (zob. Litwin 1930: 4–5⁴; Jankowski, Świerczyńska 1994–1996: VII⁵; Zawodzińska-Bukowiec 2014: 87–94⁶;

² Z jednego domu wspólnoty – klasztoru pw. Świętej Teresy od Jezusa i Jana od Krzyża przy ulicy Wesołej w Krakowie.

³ Autorka dokonała analizy na podstawie katalogu imion z 1939 roku, jak sama zaznacza, „zostały tu pomieszczone imiona chrzestne i zakonne (nadawane przy wstąpieniu do zakonu) w języku łacińskim” (Sochacka 2001: 126).

⁴ Autor pisał między innymi właśnie o pseudonimie zakonnym.

⁵ Autorzy widzą w zmianie imienia w zakonie początkową fazę rozwoju pseudonimu polskiego; piszą, że zakonnicy „kryli swe rodowe imiona czy nazwiska” (s. VII).

⁶ Autorka książki *Pseudonim polski od czasów najdawniejszych do dziś* wydaje się – wśród badaczy pseudonimów – prezentować stanowisko najbardziej dotyczące sedna motywacji i funkcji imienia zakonnego i nie zalicza go do kategorii pseudonimów, z wyjątkiem podpisów pod dziełami literackimi: „Imię zakonne użyte jako autorski podpis pod dziełem bez wątplenia mieściło się będzie w granicach subkategorii pseudonimu. W życiu zakonnym natomiast nowe imię pełniło po prostu funkcję identyfikacyjną, adresatywną, a także impresywną, jednak nie dezinformacyjną, a co istotne taki rozkład funkcji onimicznych ujawnia się nie tylko w kontaktach ze współbraćmi, ale także ze światem zewnętrznym” (Zawodzińska-Bukowiec 2014: 89).

Cieślakowa 2005: 135⁷). Wśród językoznawców piszących o imionach zakonnych panuje raczej zgoda odnośnie do kwalifikacji tych jednostek do kategorii imion (zob. Malec 2005: 115; Czaplicka-Jedlikowska 2008: 99; Zmuda 2015a: 210–212; 2015b: 137–139).

Interdyscyplinarność badań nad imiennictwem zakonnym

Badania nad imionami zakonnymi – jak zaznaczono we wstępie – stanowią niewątpliwą lukę w polskich badaniach onomastycznych. Dlatego istnieje ogromna potrzeba zbadania tej sfery antroponomów, a także wyznaczenia odpowiedniego miejsca imionom zakonnym w całościowej wiedzy z zakresu onomastyki polskiej. Ponadto antroponimy te są częścią szczególnej sfery życia społecznego (życia zakonnego), badania ich pozwolą zatem na znane zagadnienia onomastyczne spojrzeć również z zupełnie innej perspektywy i dlatego konieczne jest umieszczenie tych analiz w nurcie badań socjolingwistycznych⁸. Badania nad imionami zakonnymi są zatem z założenia badaniami interdyscyplinarnymi⁹. Jak zaznacza Stanisława Sochacka, to czynniki kulturowo-religijne „rzutują na formowanie się swoistego modelu imion zakonnych” (Sochacka 2003: 246)¹⁰. Zasadne więc mogłoby się okazać umieszczenie tych badań w ramach teolingwistyki¹¹, co mogłoby przynieść zarówno ciekawe wnioski onomastyczne, jak i teologiczne czy kulturowe.

Podjęte badania

W pierwszym etapie podjętych przeze mnie wieloaspektowych badań nad imiennictwem zakonnym zamierzam zebrać i całościowo opisać żeńskie i męskie imiona z zakonu karmelitów i karmelitanek bosych¹². Dotychczasowe badania materiałowe obejmowały zwykle jednostki nazewnicze z jednego okresu i jednego domu

⁷ Autorka podaje imię zakonne jako przykład ideowej motywacji przyjęcia pseudonimu.

⁸ Taką konieczność widzą wszyscy autorzy, którzy pisali na temat imion zakonnych (por. np. Sochacka 2001: 113; Czaplicka-Jedlikowska 2008).

⁹ Postulowane ujęcie interdyscyplinarne obejmuje zarówno badania językoznawcze: diachroniczne i synchroniczne, jak i kulturowe, socjologiczne, historyczne oraz teologiczne. Inne założenia są oczywiście możliwe, ale mogą skutkować pominięciem wielu ciekawych i istotnych wniosków.

¹⁰ Dalej autorka zaznacza, że „zagadnienia ściśle lingwistyczne sprowadzają się *de facto* do opisów etymologicznych imion, sposobów adaptacji imion obcych, ustalenia typów derywacji oraz ukazania geografii i modeli imienniczych” (Sochacka 2003: 246).

¹¹ Teolingwistykę rozumiem tu jako podejście badawcze nad szeroko pojętym językiem religijnym ze szczególnym uwzględnieniem całego religijnego kontekstu powstania analizowanych wypowiedzi. Analiza teolingwistyczna łączy warstwę językową z kontekstem religijnym (zespołem wierzeń, światopoglądem, intencją komunikacyjną autora itp.). Na temat teolingwistyki zob. van Noppen (red.) 1981, van Noppen 1991, 1996, 2006; Crystal 1997; Kucharska-Dreiss 2004; Zmuda 2012.

¹² Badania te sytuują się w obrębie badań onomastycznych, ale uwzględniają również szerszy kontekst – socjologiczny, kulturowy, historyczny i teologiczny.

zakonnego, omawiane analizy dotyczyć będą całego okresu funkcjonowania zakonu karmelitańskiego na ziemiach polskich (od XVI wieku do dziś) oraz jednostek z wielu domów (cała Prowincja Południowa).

Do kompleksowej analizy nieprzypadkowo zostały wybrane imiona z zakonu karmelitańskiego. Przede wszystkim zakon ten posiada w Polsce wiele domów (zarówno karmelici, jak i karmelitanki), ponadto obydwie gałęzie zakonu funkcjonują na terenie Polski od początku XVII wieku do czasów współczesnych, co pozwala na prowadzenie badań diachronicznych. Za wyborem tego materiału przemawia także struktura tych imion (i męskich, i żeńskich), które złożone są z jednego, dwóch lub trzech imion, a dodatkowo (wszystkie!) z predykatu (tytulatury)¹³, na przykład *Wiesław Maria od Jezusa Hostii; Maria Teresa Helena od Duchy Świętego*.

Wstępna kwerenda i analiza imion pozwala stwierdzić, że ten materiał onomastyczny zawiera ciekawe zjawiska językowe, zarówno odnośnie do proveniencji tych antroponimów, zjawisk związanych z adaptacją fleksyjną, słowotwórstwa form pochodnych, struktury, jak i funkcji tych imion w szerszym kontekście społeczno-religijnym. Z perspektywy językoznawczej ciekawe zatem będzie przeprowadzenie szczegółowej analizy etymologiczno¹⁴-strukturalnej, analizy sposobów adaptacji imion obcych czy ustalenie typów derywacji. Również w korpusie imion zakonnych odnotowywane są jednostki występujące jako imiona zakonne, a nienotowane przez żadne słowniki imion ani księgi świętych (wśród żeńskich imion zakonnych są to na przykład *Sebalda, Ankaltara, Limbania, Nowela, Redempta, Prospera*), co – wydaje się – stanowić będzie cenny wkład w rozwój antroponimii. Z perspektywy socjolingwistycznej zaś interesujące będzie zbadanie funkcjonowania systemu imiennictwa zakonnego w tej – dość wyjątkowej na tle innych – grupie społecznej (zakonnicy i zakonnice)¹⁵.

Onomastyczno-socjolingwistyczne badania nad imionami karmelitańskimi wpiszą się także w nurt badań historycznojęzykowych. Już wstępne badania diachroniczne tego materiału pozwalają na sformułowanie hipotezy badawczej dotyczącej zmian w kształcie (na przykład liczba przyjmowanych imion, postać niektórych jednostek) i funkcji tych imion w poszczególnych okresach historycznych, ich (nie)zależności od imion chrzestnych¹⁶, tabuizacji pewnych imion czy tendencji,

¹³ W różnych zakonach stosowane są różne terminy: *predykat, tytułacja i tytułatura*; wszystkie one jednak używane są w tym samym znaczeniu – na oznaczenie tej części imienia, która ma zastąpić nazwisko lub dopełnić treściowo imię, na przykład *Urszula Bilhilda od św. Jana Chrzciciela*. W większości artykułów o imionach zakonnych pojawia się termin predykat (zob. np. Sochacka 2003; Zmuda 2015a, 2015b). „Predykat ów [...] jest swoistym programem – tajemnicą wiary lub symbolem pobożności, które danej zakonnicy są szczególnie bliskie lub które ma ona w sobie rozwijać” (Wieczorek 2010: 278). W rozumieniu językoznawczym predykaty te są „dodatkowymi określeniami pełniącymi funkcję deskrypcji jednostkowych” (Sochacka 2003: 247).

¹⁴ Wśród imion zakonnych mamy imiona o różnym rodowodzie.

¹⁵ Sochacka podkreśla, jak cenne są prace onomastyczne wpisujące się w nurt badań socjolingwistycznych, i widzi badania nad imiennictwem zakonnym właśnie w tej grupie badań, zob. Sochacka (2001: 113).

¹⁶ Na ten temat wygłosiłam referat pt. *(Nie)zależność imion zakonnych od chrzestnych na przykładzie imion karmelitów bosych* na XX Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej w Krakowie 22 września 2016 roku.

a nawet – można powiedzieć – mody imienniczej (na przykład występowanie w pewnych okresach w niektórych zakonach, a w innych brak imienia *Maria* jako imienia zakonnego (Zmuda 2015b), moda na imię *Teresa* i imiona pochodne od niego, typu *Teresitta*, *Teresita*, *Teressa*).

Ponieważ grupa społeczna, w której funkcjonują te imiona, jest grupą religijną, a język użytkowników jest ściśle związany z językiem teologicznym, jednym z etapów badań będzie również analiza semantyczno-teologiczna (zwłaszcza analiza predykatów wymaga takiego ujęcia). Motywacja wyboru / nadania¹⁷ takich, a nie innych imion również ściśle wiąże się z ich teologicznym znaczeniem lub znaczeniem danego imienia w historii Kościoła (dane imię wybierane jest często ze względu na to, że nosił je święty Kościoła katolickiego)¹⁸. Spojrzenie na aspekt religijny wymaga również uwzględnienia analizy pewnych tradycji nazewniczych, które w ciągu setek lat trwania danego zakonu (w tym przypadku karmelitańskiego) utrwaliły się i są żywe do dziś¹⁹.

W drugim etapie prac przygotowany zostanie słownik imion zakonnych na podstawie materiału pozyskanego z wielu zakonów oraz popularyzacja opracowanych wyników badań. Tu ciekawym elementem może być także zbadanie geografii imienniczej. Trzeci zaś etap wstępnie przewidziany jest jako badania porównawcze polskich imion zakonnych z imionami osób mieszkających w klasztorach poza granicami Polski²⁰.

Ważnym elementem prowadzonych badań (na wszystkich etapach) będzie również doprecyzowanie wszelkich kwestii terminologicznych²¹ oraz wypracowanie optymalnej metodologii prowadzenia badań nad imionami zakonnymi.

¹⁷ W przypadku imion zakonnych niekiedy mówimy o wyborze (postulant/-ka sam/-a wybiera sobie imię i daje je do akceptacji przełożonym, na przykład w Zgromadzeniu Sióstr Zmartwychwstanków wybór imienia należy do kandydatki, która przedstawia wybrane imię do akceptacji Matce Przełożonej), a niekiedy o nadaniu (imię zostaje wybrane przez przełożonych i narzucone kandydatce na zakonnice, na przykład w zakonie karmelitańskim długo panował właśnie taki zwyczaj). Są także zakony, w których nowe imię jest wynikiem na poły nadania, na poły wyboru (przykładowo przełożeni dają do wyboru trzy lub więcej propozycji, a kandydatka wybiera jedno z podanych imion, tak jest na przykład w niektórych domach zakonnych karmelitanek Dzieciątka Jezus). Jeszcze w innych zakonach funkcjonują specjalne kalendarze (jest tak na przykład w zakonie franciszkanów, gdzie imię nadaje prowincjał, patrząc, jakie imiona przypadają na dzień obłóczyn w takim właśnie kalendarzu. Na jeden dzień przypada po kilka imion – por. Sochacka 2001: 115). Praktyki te zależą od zwyczaju panującego w danym zakonie.

¹⁸ Sochacka podkreśla, że „w zgromadzeniach zakonnych wielką wagę przywiązuje się do tego, w osobie jakiego świętego ma ono [imię – dop. E.Z.] swego reprezentanta” (Sochacka 2001: 127).

¹⁹ Wspominały o tym między innymi Wolnicz-Pawłowska i Borkowska (zob. 2000: 287).

²⁰ Realizacja trzeciego etapu w dużej mierze zależna będzie od współpracy międzynarodowej i dostępności materiału w zagranicznych zakonach, co po wstępnym rozeznaniu okazuje się zadaniem niełatwym i stoi pod dużym znakiem zapytania.

²¹ Ważne będą między innymi takie kwestie jak na przykład wartość kategoriałna imion zakonnych czy funkcje tych imion. Imię zakonne rozumiane będzie jako indywidualna nazwa osobowa nadawana przez przełożonych (lub wybierana), która ma „identyfikować oraz podkreślać duchowość, a także stanowić symbol rozpoczęcia nowego życia. Od momentu nadania imię zakonne reprezentuje osobę przez całe życie (wyjawszy akty o charakterze administra-

Podsumowanie

Stanisława Sochacka, pisząc o imionach zakonnych, podkreśla:

Język, jako najważniejszy system znaków, wraz z należącymi do niego nazwami własnymi, jest integralną częścią kultury duchowej człowieka i zarazem ją tworzy. Nazwy własne, podobnie jak język w ogóle, stanowią z jednej strony odzwierciedlenie cech kultury danej społeczności, a z drugiej pełnią rolę kulturotwórczą. Występują jako nośniki określonych treści i wartości, przez co pełnią rolę symboliczną (Sochacka 2001: 117).

Taką rolę pełnią również imiona zakonne.

Warto podkreślić, że tak jak imiona świeckie stanowią część tradycji każdego społeczeństwa, tak imiona zakonne są również pewnego rodzaju skarbcem kultury, zwłaszcza duchowej²². Imiennictwo zakonne – jak wszystkie inne – jest także odbiciem systemu wartości oraz wszelkich zmian zachodzących w mentalności członków społeczności (por. Malec 2001: 7). Ponadto badania nad imionami zakonnymi (funkcjonującymi w dużej części zakonów chrześcijańskich, tak licznych od wieków na terytorium Polski) dostarczają cennych informacji o duchowości, wartościach, wzorach osobowych, a także o tym, „co w życiu Kościoła w danym czasie było przedmiotem szczególnej czci bądź teologicznego namysłu” (Zmuda 2015a: 209). Między innymi z tych wszystkich wskazanych względów szczegółowe badania nad imionami zakonnymi wydają się bardzo pożądane i potrzebne.

Bibliografia

- Bystron J.S., 1938, *Księga imion w Polsce używanych*, Warszawa.
- Cieślukowa A., 2005, *Pseudonimy*, [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa – Kraków, s. 135–141.
- Citko L., 1999, *Imiona mnichów Ławry Supraskiej*, [w:] *Nazewnictwo na pograniczach etniczno-językowych*, red. Z. Abramowicz, L. Dacewicz, Białystok, s. 75–80.
- Citko L., 2000, *Imiona zakonne oo. Bazylianów z Supraśla (XVII w.)*, [w:] *Nazwy własne na pograniczach kulturowych: materiały z Międzynarodowej Konferencji Onomastycznej, Białystok – Białowieża, 12–13 VI 2000*, red. Z. Abramowicz, L. Dacewicz, Białystok, s. 57–61.
- Crystal D., 1997, *The Cambridge Encyclopedia of Language*, wyd. 2, New York.
- Czaplicka-Jedlikowska M., 2008, *Preferowane wartości w wyborze imienia zakonnego w Zgromadzeniu Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w prowincji poznańskiej*, [w:] *Język, społeczeństwo, wartości*, red. E. Laskowska, I. Benenowska, M. Jaracz, Bydgoszcz, s. 97–115.
- Derwich M., 1995, *Monastycyzm w kulturze Polski średniowiecznej. Uwagi problemowe*, [w:] *Klasztor w kulturze średniowiecznej Polski*, red. A. Pobóg-Lenartowicz, M. Derwich, Opole, s. 17–27.

cyjno-prawnym [...]) i stanowi znak, z którym dana osoba się utożsamia w szczególny sposób” (Zmuda 2015b: 138).

²² „[...] kultura odgrywała i odgrywa w życiu klasztornym zawsze dużą rolę, a środowiska monastyczne odznaczały się aktywnością kulturalną zależną od konkretnego czasu i miejsca, reguły i zwyczajów, składów konwentu i indywidualności opata” (Derwich 1995: 17).

- Jankowski E., Świerczyńska D., 1994–1996, *Pseudonimy, pseudonimografia, pseudonimologia*, [w:] *Słownik pseudonimów pisarzy polskich. XV w. – 1970*, t. 1, red. E. Jankowski, Wrocław, s. V–XXXII.
- Kucharska-Dreiss E., 2004, *Teolingwistyka – próba popularyzacji terminu*, [w:] *Język religijny dawniej i dziś*, red. S. Mikołajczak, T. Węclawski, Poznań, s. 23–30.
- Litwin J., 1930, *Pseudonim wojskowy i jego legalizacja w Polsce*, „Pamiętnik Historyczno-Prawny”, t. 8, z. 3.
- Malec M., 2001, *Imię w polskiej antroponimii i kulturze*, Kraków.
- Malec M., 2005, *Imiona*, [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa – Kraków, s. 97–118.
- Noppen van J.P., 1991, *Interpretation Fallacies in Theographic Communication*, [w:] *The Science and Theology of Information*, red. C. Wassermann, R. Kirby, B. Rordorff, Genewa, s. 142–148.
- Noppen van J.P., 1996, *Language, Space and Theography. The Case of “height vs. depth”*, [w:] *The Construal of Space in Language and Thought*, red. M. Pütz, R. Dirven, Berlin – New York, s. 679–690.
- Noppen van J.P., 2006, *From Theolinguistics to Critical Theolinguistics. The Case for Communicative Probity*, „Australian Research Council” (Montréal), t. 34, s. 47–65.
- Noppen van J.P. (red.), 1981, *Theolinguistics*, Studireeks Tijdschrift, Vrije Universiteit Brussel (New Series, t. 8).
- Rutkiewicz M., 2002, *Imiona zakonne serafitek z prowincji poznańskiej*, „Acta Onomastica”, t. 43, s. 58–75.
- Sochacka S., 2001, *Uwarunkowania kulturowo-religijne nadawania imion w zgromadzeniach zakonnych (na przykładzie Śląska)*, „Studia Śląskie”, t. 60, s. 113–128.
- Sochacka S., 2003, *Imiennictwo żeńskich zgromadzeń zakonnych*, [w:] *Metodologia badań onomastycznych*, red. M. Biolik, Olsztyn, s. 245–254.
- Szewczyk Ł.M., 2000a, *Imiona siostr klarysek od wieczystej adoracji (problem motywacji)*, 14. slovenska onomasticka konferencia. Vlastne mena v jazyku a spoločnosti, red. J. Krško, [w:] M. Majtan, Bratislava – Banská Bystrica, s. 177–188.
- Szewczyk Ł.M., 2000b, *Kultowe i kulturowe znaczenie imiennictwa wybranych polskich zakonów żeńskich. Na przykładzie imion siostr franciszkanek*, [w:] *Inspiracje chrześcijańskie w kulturze Europy*, red. E. Woźniak, Łódź, s. 429–443.
- Wieczorek E., 2010, *Imiona siostr karmelitanek Dzieciątka Jezus z drugiej połowy XX wieku*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica”, t. 5, s. 277–289.
- Wieczorek E., 2011, *Męskie imiona zakonne jako specyficzna warstwa antroponimii polskiej*, [w:] *Zbliżenie. Literatura – kultura – język – translatoryka*, red. I. Fijałkowska-Janiak et al., Gdańsk, s. 204–212.
- Wolnicz-Pawłowska E., Borkowska M., 2000, *Z dziejów imiennictwa ormiańskiego w Polsce. Imiona ormiańskich benedyktynek we Lwowie*, [w:] *Kontakty językowe polszczyzny na pograniczu wschodnim*, red. E. Wolnicz-Pawłowska, W. Szulowska, Warszawa, s. 281–289.
- Zawodzińska-Bukowiec K., 2014, *Pseudonim polski od czasów najdawniejszych do dziś*, Kraków.
- Zmuda E., 2012, *Nominacje istot duchowych w pismach wybranych mistyków*, Kraków.
- Zmuda E., 2015a, *Imię zakonne znakiem religijności i tożsamości*, [w:] *Język tożsamości*, red. G. Cyran, E. Skorupska-Raczyńska, Gorzów Wielkopolski, s. 209–222.
- Zmuda E., 2015b, *Maria jako imię zakonne*, „Onomastica”, t. 59, s. 137–151.

Studies on the Religious Names

Abstract

The paper presents the state of research on the religious names in Polish onomastics (both studies relating to female and male names, as well as those in which one can find theoretical issues). The author supports the need to include religious names studies in the current stream of interdisciplinary research. The second part of the article describes the comprehensive research on religious names, which were initiated at the Institute of Polish Philology of the Pedagogical University in Krakow.